

Η Ι Π Π Ο Κ Ρ Α Τ Η Σ

Π Ε Ρ Ι Τ Ρ Ο Φ Η Σ

Τροφή και τροφῆς εἶδος, μία και πολλαί· μία μὲν ἢ γένος ἓν, εἶδος δὲ ὑγρότητι και ξηρότητι· και ἓν τουτέοισιν ιδέαι και πόσον ἐστὶ και ἐς τίνα και ἐς τοσαῦτα.

Αὔξει δὲ και ῥώννυσι και σαρκῶ και ὁμοιοῖ και ἀνομοιοῖ τὰ ἓν ἐκάστοισι κατὰ φύσιν τὴν ἐκάστου και τὴν ἐξ ἀρχῆς δύναμιν.

Ὅμοιοῖ δὲ ἐς [φύσιν και] δύναμιν, ὁκόταν κρατέη μὲν ἢ ἐπεισιοῦσα, ἐπικρατέη δὲ ἢ προὑπάρχουσα.

Γίνεται δὲ και ἐξίτηλος, ὅτε μὲν ἢ προτέρη ἓν χρόνῳ ἀπολυθεῖσα ἢ ἐπιπροστεθεῖσα, ὅτε δὲ ἢ ὑστέρη ἓν χρόνῳ ἀπολυθεῖσα ἢ ἐπιπροστεθεῖσα.

Ἄμαυροῖ δὲ ἐκατέρας ἓν χρόνῳ και μετὰ χρόνον ἢ ἔξωθεν συνεχῆς ἐπεισκριθεῖσα και ἐπὶ πολλὸν χρόνον στερεμνίως πᾶσι τοῖσι μέλεσι διαπλεκεῖσα.

Και τὴν μὲν ιδίην ιδέην ἐξεβλάστησε· μεταβάλλει τε τὴν ἀρχαίαν, και καταφέρεται· τρέφει δὲ πεττομένη τὴν δὲ προτέρην ιδέην ἐξαλλάττει ἔστιν ὅτε και τὰς προτέρας ἐξημαύρωσεν.

Δύναμις δὲ τροφῆς ἀφικνέεται και ἐς ὅστέον και πάντα τὰ μέρεα αὐτοῦ, και ἐς νεῦρον και ἐς φλέβα και ἐς ἀρτηρίην και ἐς μῦν και ἐς ὑμένα και σάρκα και πιμελήν και αἷμα και φλέγμα και μυελὸν και ἐγκέφαλον και νωτιαῖον και τὰ ἐντοσθίδια και πάντα τὰ μέρεα αὐτῶν, και δὴ και ἐς θερμασίην και πνεῦμα και ὑγρασίην.

Τροφή δὲ τὸ τρέφον, τροφή δὲ τὸ οἶον, τροφή δὲ τὸ μέλλον.

Ἄρχη δὲ πάντων μία και τελευτή πάντων μία και ἢ αὐτὴ τελευτή και ἀρχή.

Και ὅσα κατὰ μέρος ἓν τροφῆ καλῶς και κακῶς διοικέεται, καλῶς μὲν ὅσα προεῖρηται, κακῶς δὲ ὅσα τούτοισι τὴν ἐναντίην ἔχει τάξιν.

Χυλοὶ ποικίλοι και χρώμασι και δυνάμεσι και ἐς βλάβην και ἐς ὠφελείην, και οὔτε βλάπτειν οὔτε ὠφελέειν, και πλήθει και ὑπερβολῆ και ἐλλείψει και διαπλοκῆ ὦν μὲν, ὦν δ' οὔ.

Και πάντων ἐς θερμασίην βλάπτει και ὠφελέει· ἐς ψύξιν βλάπτει και ὠφελέει· ἐς δύναμιν βλάπτει και ὠφελέει.

Δυνάμιος δὲ ποικίλαι φύσεις.

Χυλοὶ φθείροντες και ὅλον και μέρος και ἔξωθεν και ἔνδοθεν, αὐτόματοι και οὐκ αὐτόματοι, ἡμῖν μὲν αὐτόματοι, αἰτίη δ' οὐκ αὐτόματοι· αἰτίης δὲ τὰ μὲν δῆλα, τὰ δ' ἄδηλα, και τὰ μὲν δυνατὰ, τὰ δ' ἀδύνατα.

Φύσις ἐξαρκεῖ πάντα πᾶσιν.

Ἐς δὲ ταύτην, ἔξωθεν μὲν, κατάπλασμα, κατάχρισμα, ἄλειμμα, γυμνότης ὄλου καὶ μέρους, καὶ σκέπη ὄλου καὶ μέρους, θερμασίη καὶ ψύξις κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ στύσις καὶ ἔλκωσις καὶ δηγμός καὶ λίπασμα· ἔνδοθεν δὲ, τινὰ τε τῶν εἰρημένων, καὶ ἐπὶ τούτοις αἰτίη ἄδηλος καὶ μέρει καὶ ὄλω, τινὶ τε καὶ οὐτινί.

Ἐποκρίσεις κατὰ φύσιν, κοιλίης, οὔρων, ἰδρώτος, πτυάλου, μύξης, ὑστέρης, καθ' αἰμορροΐδα, θύμον, λέπρην, φῦμα, καρκίνωμα, ἐκ ῥινῶν, ἐκ πλεύμονος, ἐκ κοιλίης, ἐξ ἔδρης, ἐκ καυλοῦ, κατὰ φύσιν καὶ παρὰ φύσιν· αἱ διακρίσεις τούτων ἄλλοισι πρὸς ἄλλον λόγον ἄλλοτε καὶ ἀλλοίως. Μία φύσις ἐστὶ ταῦτα πάντα καὶ οὐ μία· πολλαὶ φύσιές εἰσι ταῦτα πάντα καὶ μία.

Φαρμακεῖη ἄνω καὶ κάτω, καὶ οὔτε ἄνω οὔτε κάτω.

Ἐν τροφῇ φαρμακεῖη ἄριστον, ἐν τροφῇ φαρμακεῖη φλαῦρον, φλαῦρον καὶ ἄριστον πρὸς τί.

Ἐλκος, ἐσχάρη, αἷμα, πῦον, ἰχώρ, λέπρη, πίτυρον, ἀχώρ, λειχήν, ἀλφός, ἔφηλις, ὅτε μὲν βλάπτει, ὅτε δὲ ὠφελείη, ὅτε δὲ οὔτε βλάπτει οὔτε ὠφελείη.

Τροφή οὐ τροφή, ἢν μὴ δύνηται· μὴ τροφή τροφή, ἢν οἶόν τε ἢ τρέφεσθαι· οὔνομα τροφή, ἔργον δὲ οὐχί· ἔργον τροφή, οὔνομα δὲ οὐχί.

Ἐς τρίχας τροφή καὶ ἐς ὄνυχας καὶ ἐς τὴν ἐσχάτην ἐπιφανείην ἔνδοθεν ἀφικνέεται· ἔξωθεν τροφή ἐκ τῆς ἐσχάτης ἐπιφανείης ἐνδοτάτω ἀφικνέεται.

Ἐύρροια μία, ξύμπνοια μία, ξυμπαθέα πάντα· κατὰ μὲν οὐλομελίην πάντα, κατὰ μέρος δὲ τὰ ἐν ἐκάστῳ μέρει μέρεα πρὸς τὸ ἔργον.

Ἄρχη μεγάλη εἰς ἔσχατον μέρος ἀφικνέεται· ἐξ ἐσχάτου μέρους ἐς ἀρχὴν μεγάλην ἀφικνέεται· μία φύσις εἶναι καὶ μὴ εἶναι.

Νούσων διαφοραὶ ἐν τροφῇ, ἐν πνεύματι, ἐν θερμασίῃ, ἐν αἵματι, ἐν φλέγματι, ἐν χολῇ, ἐν χυμοῖσιν, ἐν σαρκί, ἐν πιμελῇ, ἐν φλεβί, ἐν ἀρτηρίῃ, ἐν νεύρῳ, μυὶ, ὑμένι, ὀστέῳ, ἐγκεφάλῳ, νωτιαίῳ μυελῷ, στόματι, γλώσση, στομάχῳ, κοιλίῃ, ἐντέροις, φρεσί, περιτοναίῳ, ἥπατι, σπληνί, νεφροῖσι, κύστει, μήτρῃ, δέρματι· ταῦτα πάντα καὶ καθ' ἐν καὶ κατὰ μέρος· μέγεθος αὐτῶν μέγα καὶ οὐ μέγα.

Τεκμήρια, γαργαλισμός, ὀδύνη, ῥήξις, γνώμη, ἰδρῶς, οὔρων ὑπόστασις, ἡσυχίη, ῥιπτασμός, ὄψιος στάσις, φαντασίαι, ἴκτερος, λυγμός, ἐπιληψίη, αἷμα ὀλοσχερὲς, ὕπνος, καὶ ἐκ τούτων καὶ ἐκ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ φύσιν, καὶ ὅσα ἄλλα τοιουτότροπα ἐς βλάβην καὶ ἐς ὠφελίην ὁρμᾶ· πόνοι ὄλου καὶ μέρους· μεγέθους σημήια, τοῦ μὲν ἐς τὸ μᾶλλον, τοῦ δὲ ἐς τὸ ἥσσον, καὶ ἀπ' ἀμφοτέρων ἐς τὸ μᾶλλον καὶ ἀπ' ἀμφοτέρων ἐς τὸ ἥσσον.

Γλυκὸν οὐ γλυκὺ, γλυκὺ ἐς δύναμιν οἶον ὕδωρ, γλυκὺ ἐς γεῦσιν οἶον μέλι· σημήια ἐκατέρων, ἔλκεα, ὀφθαλμοὶ καὶ γεύσεις, καὶ ἐν τούτοις τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἥσσον· γλυκὺ ἐς τὴν ὄψιν καὶ ἐν χρώμασι καὶ ἐν ἀλλήσι μίξεσι, γλυκὺ μᾶλλον καὶ ἥσσον.

Ἐραιότης σώματος ἐς διαπνοήν, οἷσι πλέον ἀφαιρέεται ὑγιεινόν· πυκνότης σώματος ἐς διαπνοήν, οἷσιν ἔλασσον ἀφαιρέεται νοσερόν· οἱ διαπνεόμενοι καλῶς ἀσθενέστεροι καὶ ὑγιεινότεροι καὶ εὐανάσφαλτοι, οἱ διαπνεόμενοι κακῶς πρὶν ἢ νοσέειν ἰσχυρότεροι, νοσήσαντες δὲ δυσανάσφαλτοι· ταῦτα δὲ καὶ ὅλῳ καὶ μέρει.

Πλεύμων ἐναντίην σώματι τροφήν ἔλκει, τὰ δ' ἄλλα πάντα τὴν αὐτήν.

Ἄρχὴ τροφῆς πνεύματος, ῥίνες, στόμα, βρόγχος, πλεύμων, καὶ ἡ ἄλλη διαπνοή· ἀρχὴ τροφῆς καὶ ὑγρῆς καὶ ξηρῆς, στόμα, στόμαχος, κοιλίη· ἡ δὲ ἀρχαιοτέρη τροφή, διὰ τοῦ ἐπιγαστρίου, ἢ ὀμφαλός.

Ῥίζωσις φλεβῶν ἦπαρ, ῥίζωσις ἀρτηριῶν καρδίη· ἐκ τούτων ἀποπλανᾶται ἐς πάντα αἷμα καὶ πνεῦμα, καὶ θερμασίη διὰ τούτων φοιτᾷ.

Δύναμις μίη καὶ οὐ μίη, ἢ πάντα ταῦτα καὶ τὰ ἕτεροῖα διοικέεται, ἡ μὲν ἐς ζῶην ὅλου καὶ μέρους, ἡ δὲ ἐς αἴσθησιν ὅλου καὶ μέρους.

Γάλα τροφή, οἷσι γάλα τροφή κατὰ φύσιν, ἄλλοισι δὲ οὐχί, ἄλλοισι δὲ οἶνος τροφή, καὶ ἄλλοισιν οὐχί, καὶ σάρκες καὶ ἄλλαι ἰδέαι τροφῆς πολλαί, καὶ κατὰ χώραν καὶ ἐθισμόν.

Τρέφεται δὲ τὰ μὲν ἐς αὐξήσιν καὶ ἐς τὸ εἶναι, τὰ δὲ ἐς τὸ εἶναι μόνον, οἶον γέροντες, τὰ δὲ πρὸς τούτων καὶ ἐς ῥώμην. Διάθεσις ἀθλητικὴ οὐ φύσει· ἕξις ὑγιεινῆς κρείσσω ἐν πᾶσιν.

Μέγα τὸ ποσὸν εὐστόχως ἐς δύναμιν ξυναρμοσθέν.

Γάλα καὶ αἷμα τροφῆς πλεονασμός.

Περίοδοι ἐς πολλὰ σύμφωνοι, ἐς ἔμβρυον καὶ ἐς τὴν τούτου τροφήν· αὐτίς δὲ ἄνω ῥέπει ἐς γάλα καὶ ἐς τροφήν βρέφους.

Ζωοῦται τὰ μὴ ζῶα, ζωοῦται τὰ ζῶα, ζωοῦται τὰ μέρη τῶν ζῶων.

Φύσιες πάντων ἀδίδακτοι.

Αἷμα ἀλλότριον ὠφέλιμον, αἷμα ἴδιον ὠφέλιμον, αἷμα ἀλλότριον βλαβερὸν, αἷμα ἴδιον βλαβερὸν, χυμοὶ ἴδιοι βλαβεροὶ, χυμοὶ ἀλλότριοι βλαβεροὶ, χυμοὶ ἀλλότριοι ξυμφέροντες, χυμοὶ ἴδιοι ξυμφέροντες, τὸ ξύμφωνον διάφωνον, τὸ διάφωνον ξύμφωνον, γάλα ἀλλότριον ἀστεῖον, γάλα ἴδιον βλαβερὸν, γάλα ἀλλότριον βλαβερὸν, γάλα ἴδιον ὠφέλιμον.

Σιτίον νέοισιν ἀκροσαπὲς, γέρουσιν ἐς τέλος μεταβεβλημένον, ἀκμάζουσιν ἀμετάβλητον.

Ἐς τύπωσιν λε ἠέλιος, ἐς κίνησιν ο, ἐς τελειότητα σι· ἄλλοι, ἐς ἰδέην με, ἐς κίνησιν ρ, ἐς ἔξοδον σο· ἄλλοι, ν ἐς ἰδέην, ἐς πρῶτον ἄλμα ρ, ἐς τελειότητα τ· ἐς διάκρισιν μ, ἐς μετάβασιν π, ἐς ἔκπτωσιν σμ· οὐκ ἔστι καὶ ἔστι· γίνεται δὲ ἐν τούτοισι καὶ πλείω καὶ ἐλάσσω, καὶ ὅλον καὶ κατὰ μέρος, οὐ πολλὸν δὲ καὶ πλείω πλείω καὶ ἐλάσσω ἐλάσσω, τοσαῦτα καὶ ὅσα ἄλλα τούτοισιν ὅμοια.

Ὅστέων τροφή ἐκ κατήξιος, ῥινὶ δις πέντε, γνάθῳ καὶ κληῖδι καὶ πλευρῆσι διπλάσιαι, πῆχει τριπλάσιαι, κνήμη καὶ βραχίονι τετραπλάσιαι, μηρῷ πενταπλάσιαι, καὶ εἴ τι ἐν τούτοισι δύναται πλέον ἢ ἔλασσον.

Αἷμα ὑγρὸν καὶ αἷμα στερεόν· αἷμα ὑγρὸν ἀστεῖον, αἷμα ὑγρὸν φλαῦρον· αἷμα στερεὸν ἀστεῖον, αἷμα στερεὸν φλαῦρον· πρὸς τι πάντα φλαῦρα καὶ πάντα ἀστεῖα.

Ὅδὸς ἄνω κάτω, μία.

Δύναμις τροφῆς κρέσσων ἢ ὄγκος, ὄγκος τροφῆς κρέσσων ἢ δύναμις, καὶ ἐν ὑγροῖσι καὶ ἐν ξηροῖσιν.

Ἀφαιρέει καὶ προστίθησιν οὐ τωὐτό, τῷ μὲν ἀφαιρέει, τῷ δὲ προστίθησιν τωὐτό.

Φλεβῶν διασφύξεις καὶ ἀναπνοὴ πνεύματος καθ' ἡλικίην, καὶ ξύμφωνα καὶ διάφωνα, καὶ νούσου καὶ ὑγείης σημήια, καὶ ὑγείης μᾶλλον ἢ νούσου, καὶ νούσου μᾶλλον ἢ ὑγείης· τροφή γὰρ καὶ πνεῦμα.

Ἐγγρὴ τροφή εὐμετάβλητος μᾶλλον ἢ ξηρὴ· ξηρὴ τροφή εὐμετάβλητος μᾶλλον ἢ ὑγρὴ· ἢ δυσαλλοίωτος δυσεξανάλωτος, ἢ εὐπρόσθετος εὐεξανάλωτος.

Καὶ ὀκόσοι ταχείης προσθέσιος δέονται, ὑγρὸν ἴημα ἐς ἀνάληψιν δυνάμιος κράτιστον· ὀκόσοι δὲ ἔτι ταχύτερης, δι' ὀσφρήσιος· ὀκόσοι δὲ βραδυτέρης προσθέσιος δέονται, στερεῆ τροφή.

Μῦες στερεώτεροι δυσέκτηκτοι [μᾶλλον] τῶν ἄλλων, παρὲξ ὀστέου καὶ νεύρου· δυσμετάβλητα τὰ γεγυμνασμένα, κατὰ γένος αὐτὰ ἐωυτῶν ἰσχυρότερα ἔοντα, διὰ τοῦτο αὐτὰ ἐωυτῶν δυστηκτότερα.

Πῦον τὸ ἐκ σαρκός· πυῶδες τὸ ἐξ αἵματος καὶ ἐξ ἄλλης ὑγρασίης· πῦον τροφή ἔλκεος· πυῶδες τροφή φλεβός, ἀρτηρίας.

Μυελὸς τροφή ὀστέου, διὰ τοῦτο ἐπιπωροῦται.

Δύναμις πάντα αὖξει καὶ τρέφει καὶ βλαστάνει.

Ἐγγρασίη τροφῆς ὄχημα.